

Fiscalitat ambiental a Catalunya i Espanya: situació i propostes

**IIa JORNADA CIUTADANA SOBRE
FISCALITAT JUSTA**

Barcelona, 27 de febrer de 2016

Dr. Ignasi Puig Ventosa

@I_PuigVentosa

Índex

- **Justificació de la fiscalitat ambiental**
- **Situació de la fiscalitat ambiental a Espanya**
- **Propostes a nivell estatal**
- **Situació de la fiscalitat ambiental a Catalunya**
- **Propostes a nivell català**
- **Conclusions**

Justificació de la fiscalitat ambiental

Justificació de la fiscalitat ambiental

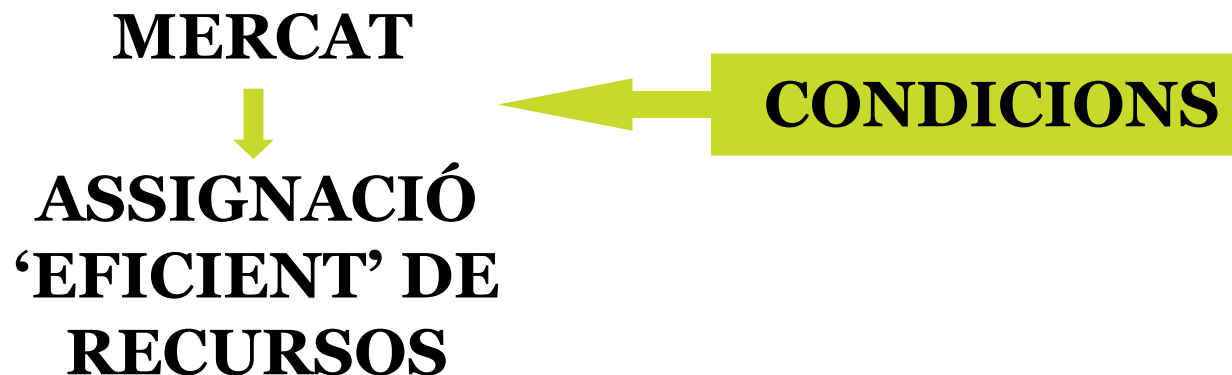
El marc econòmic i fiscal actual NO grava suficientment l'ús de recursos i els impactes ambientals. Això fa que:

- Traslladar (externalitzar) costos propis al conjunt de la societat en forma d'impactes suposa sovint un avantatge competitiu.
- Hi hagi pocs incentius positius a la bona gestió ambiental.
- No assegura la contribució dels qui el degraden, essent el conjunt de la societat qui n'assumeix els costos.

➔ Això dóna una senyal contradictòria amb la resta de polítiques ambientals i en condiona la seva efectivitat.

Justificació de la fiscalitat ambiental

Justificació *mainstream*:

Si hi ha EXTERNALITATS no hi ha “EFICIÈNCIA”

La fiscalitat ecològica té com a objectiu principal:

- ✓ **‘Internalitzar’ costos**
- ✓ **Incentivar canvis de comportament** L’encariment relatiu redueix el consum de productes contaminants i fomenta l’ús de tecnologies més netes...
- ✓ Tot i no ser l’objectiu principal, **la fiscalitat ambiental també genera ingressos** a les hisendes públiques.
- ✓ És important tenir previsions de recaptació i criteris pel seu ús.

Situació de la fiscalitat ambiental a Espanya

Situació a nivell estatal

Clarament per sota de la mitjana europea:

Percentatge d'ingressos per impostos ambientals respecte del total d'ingressos d'impostos i contribucions socials al 2013: ES 5,52%, EU-28 6,10%.

Percentatge d'ingressos per impostos ambientals respecte del PIB al 2013: ES 1,86%, EU-28 2,44%.
(26è a la UE-28)

Situació a nivell estatal

A nivell ESTATAL la fiscalitat ambiental se centra en l'energia:

- Impuesto especial sobre Hidrocarburos
- IE sobre la electricidad
- IE sobre determinados medios de transporte

Cap d'aquests tributs va ser concebut amb finalitat ambiental, només la reforma de l'últim.

Impuestos más recientes:

- Impuesto sobre el valor de la producción de energía eléctrica
- Impuesto sobre la producción de combustible nuclear gastado y residuos radiactivos resultantes de la generación de energía nucleoelectrónica
- Impuesto sobre el almacenamiento de combustible nuclear gastado y residuos radiactivos en instalaciones centralizadas
- Canon por la utilización de las aguas continentales para la producción de energía eléctrica
- Impuesto sobre los Gases Fluorados de Efecto Invernadero

Propostes a nivell estatal

Proposición de Ley 122/170 (BOCG 31/7/2009), revisada com esmena a la totalitat al Proyecto de Ley de medidas fiscales para la sostenibilidad energética (BOCG, 6/11/2012)

ESTRUCTURA

- 1. Introducció de criteris ambientals en impostos ja existents.**
- 2. Creació de nous impostos ambientals.**
- 3. Reforma de les Hisendes Locals.**

Introducció de criteris ambientals en impostos estatals ja existents

- **IE sobre hidrocarburo:**
 - Equiparació progressiva de la fiscalitat del gasoli i la gasolina.
 - Eliminar l'exempció per a vols domèstics i per a vols internacionals quan existeixin acords bilaterals
- **Impost de matriculació:**
 - Eliminar exempció per a aeronaus de lloguer i a nom d'empreses de navegació aèria.
 - Reforçar el vincle entre tipus impositiu i nivells d'emissió, creant més categories i més progressivitat. Rebaixar nivell mínim.
 - Creació d'un tram dependent de les categories Euro.
- **Altres:** IS, IVA, IRPF, etc.

Creació de nous impostos ambientals

- **Impostos sobre l'abocament i la incineració de residus** (peril·losos, municipals, inerts i altres no peril·losos).
- **Impost sobre les bosses de plàstic d'un sol ús**
- **Imposició sobre el canvi d'usos del sòl** (actuacions de nova urbanització, en funció de la superfície afectada)
- **Impost sobre substàncies d'elevat nivell de preocupació** (carcinògenes, mutàgenes, tòxiques per a la reproducció, bioacumulables, etc.).

Situació de la fiscalitat ambiental a Catalunya

Situació a escala autonòmica

A escala autonòmica, els darrers anys han proliferat experiències de fiscalitat ambiental.

Això es deu principalment a:

- **Motivacions ambientals**
- **Necessitats de recursos econòmics (el medi ambient és dels pocs àmbits sobre els quals les CCAA poden crear nous tributs propis).**
- **La pràctica total inhibició de l'Estat en matèria de fiscalitat ambiental.**

Impostos ambientales autonòmics

Vector	Residuos					Aire	Energía y cambio climático				Territorio		
	Vertido de residuos municipales	Incineración de residuos municipales	Vertido de residuos industriales	Vertido de residuos de la construcción	Bolsas de plástico	Contaminación atmosférica	Producción eléctrica	Producción eléctrica nuclear	Almacenaje de residuos nucleares	Elementos fijos de transporte de electricidad	Caza	Agua en embalses	Transporte por cable (esquí)
Hecho imponible													
Andalucía			2004		2011	2004			2004				
Aragón						2005							2005
Asturias										2011			
Cantabria			2010		2011					2012		2012	
C-León	2012		2012										
C-La Mancha						2001		2001	2001				
Cataluña	2004	2009		(2009)									
Extremadura	2012		2012	2012			1998	1998		1998	1991		
Galicia						1996						2009	
Madrid			2003	2003									
Murcia			2006	2006		2006							

Situació a Catalunya

- **Cànon de l'aigua**
- **Cànon de residus**
- **Tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs**
 - devolució per gasoil d'ús professional
- **Tipus impositiu sobre matriculació de vehicles**
- **Altres:**
 - Gravamen de protecció civil
 - Impost sobre grans establiments comercials
 - Impost sobre les estades a establiments turístics

Situació a Catalunya

Llei 12/2014, del 10 d'octubre

- **Impost sobre les emissions contaminants d'òxids de nitrogen a l'atmosfera produïda per l'aviació comercial**
- **Impost sobre la producció d'energia elèctrica d'origen nuclear**
- **Impost sobre l'emissió de gasos i partícules a l'atmosfera produïda per la indústria**

Propostes a nivell català

Possibilitats d'actuació

- Augment dels tipus impositius en l'IE sobre matriculació
- Progressiva supressió de la deducció al gasoli professional
- Possible impost sobre el canvi d'usos del sòl (actuacions de nova urbanització, en funció de la superfície afectada).
- Possible creació de nous tributs sobre certes activitats:
 - Activitats amb especial incidència sobre el medi ambient (p.e. camps de golf, activitats extractives, pistes d'esquí, etc.).
 - Activitats que es desenvolupen en el medi rural (p.e. certs esports d'aventura, activitats aquàtiques, etc.).
- Possibles impostos sobre productes amb especial impacte (p.e. certs envasos, pesticides o fertilitzants, etc.).

Conclusions

- Els impostos són eines eficaces i eficients de política ambiental.
- A nivell estatal hi ha relativament poques experiències de fiscalitat ambiental.
 - Recorregut molt important per endavant.
 - Això ha afavorit el desplegament d'iniciatives autonòmiques.
- Algunes idees es poden articular de manera neutral sobre la recaptació. Altres implicaran augmentar-la. Però, avui, no instaurar impostos ambientals pot implicar haver-ne d'augmentar altres.
- Catalunya no ha estat pionera, exceptuant aigua i residus municipals. Cal seguir avançant.
- La fiscalitat ha de ser complementària i coherent amb la resta de polítiques ambientals.

Gràcies per l'atenció

Ignasi Puig Ventosa

@I_PuigVentosa

ipuig@ent.cat

www.ent.cat